

HELSINGBORGS STADSTEATER

Pedagogiskt material för pjäsen "Den stora spökräddningen"

Helsingborgs stadsteater hösten 2026

Vem var Eva Ibbotson?

Eva Ibbotson (1925–2010) var en brittisk barnboksförfattare, född i Wien i Österrike. Som barn tvingades hon lämna sitt hemland när hennes familj flydde undan nazismen och bosatte sig i England. Senare kom hon att skriva ett stort antal uppskattade barn- och ungdomsböcker som har översatts till många språk.

Ibbotsons böcker kännetecknas av humor, fantasi och ett persongalleri fyllt av ovanliga och minnesvärda karaktärer. I hennes berättelser möter läsaren ofta spöken, häxor, troll och andra övernaturliga varelser. Samtidigt handlar böckerna ofta om vänskap, gemenskap och att hitta sin plats i världen.

Den stora spökräddningen - boken

Den stora spökräddningen (The Great Ghost Rescue) publicerades 1975 och var Eva Ibbotsons första barnbok. Berättelsen följer en grupp spöken som tvingas lämna sitt gamla slott när människorna tar över platsen. Tillsammans med pojken Rick ger de sig ut på jakt efter ett nytt hem där de kan leva vidare i fred.

Boken är en fantasifull och humoristisk berättelse som leker med våra föreställningar om spöken. I stället för att vara skrämmande framställs spökena som sårbara, vänliga och ibland ganska mänskliga. Genom detta perspektiv får läsaren möjlighet att fundera över frågor som utanförskap, tillhörighet och hur vi bemöter dem som uppfattas som annorlunda. I undervisningen kan berättelsen användas som utgångspunkt för samtal om identitet, gemenskap, normer och förändring. Fantastiken skapar ett visst avstånd till vardagen, men de frågor som boken väcker är högst mänskliga och fortfarande aktuella.

Till dig som är pedagog

Så roligt att ni ska se eller har sett föreställningen "Den stora spökräddningen"!

Det här är ett pedagogiskt material som du kan använda antingen innan, eller efter att ni har sett föreställningen. Se det pedagogiska materialet som inspiration och använd de delar som passar dig och din klass bäst.

Inför föreställningen

Snart är det dags att se Den stora spökräddningen! Föreställningen bygger på Eva Ibbotsons älskade barnbok och handlar om en grupp spöken som tvingas lämna sitt gamla hem. Med hjälp av pojken Rick ger de sig ut på ett äventyr för att hitta en plats där de kan få vara sig själva.

Innan teaterbesöket kan det vara värdefullt att väcka elevernas nyfikenhet kring berättelsens teman och skapa förförståelse för föreställningen. Övningarna nedan kan användas som en introduktion till frågor om hem, tillhörighet, fantasi och att vara annorlunda.

Förslag på övningar inför föreställningen

Övning 1: Samtala i smågrupper

Föreställningen handlar om spöken som måste lämna sitt hem och hitta en ny plats att bo på. Dela in eleverna i smågrupper och låt dem samtala kring följande frågor:

Vad är ett hem?

Måste ett hem vara en plats, eller kan det också vara människor man tycker om?

Hur tror ni att det känns att tvingas lämna sitt hem?

Vad behöver man för att känna sig välkommen på en ny plats?

Samla gärna klassen efteråt och låt grupperna dela med sig av sina tankar.

Övning 2: Tankekarta

Skriv orden spöke och spökhistoria på tavlan.

Låt eleverna berätta vilka associationer de får. Är spöken alltid läskiga? Hur brukar spöken skildras i böcker, filmer och berättelser? Finns det andra sätt att tänka kring spöken?

Skriv upp elevernas tankar i en gemensam tankekarta. Spara gärna tankekartan och återvänd till den efter föreställningen. Har elevernas bild av spöken förändrats?

Övning 3: Berätta eller skriv

Låt eleverna fundera över en plats där de känner sig trygga och hemma.

De kan skriva några meningar, rita en bild eller berätta för en kompis:

Vad är det som gör platsen speciell?

Hur känns det att vara där?

Hur skulle det kännas om platsen försvann eller förändrades?

Efter föreställningen

Föreställningen är slut och applåderna har tystnat. Nu har ni återvänt till skolans lektionssalar men med er har ni intryck och tankar. Ett gemensamt djupdyk i vad ni har sett är därför det som lämpar sig bäst nu.

Försök ha det gemensamma samtalet redan dagen efter ni sett föreställningen så allting är färskt i minnet. Här är några frågor ni kan utgå från:

- Vad tyckte du om föreställningen?
- Vad handlar föreställningen om för dig?
- Vilka teman eller budskap tycker du att berättelsen tar upp?
- Var det något som överraskade dig?
- Hur framställdes spökena i föreställningen? Stämde det överens med hur du brukar tänka att spöken är?
- Hur såg scenrummet ut?
- Vilka föremål, färger, kostymer eller miljöer minns du särskilt väl?
- Vilken karaktär minns du bäst och varför?
- Var det någon karaktär som förändrades under berättelsens gång?
- Hur skildrades vänskap och gemenskap i föreställningen?
- Varför tror du att spökena behövde lämna sitt hem?
- Vad tror du att Rick lärde sig under berättelsen?
- Vilken betydelse hade ljud, musik och ljus för stämningen i föreställningen?
- Fanns det någon scen som gjorde dig glad, rädd, nyfiken eller eftertänksam?
- Vad kände du under föreställningen?
- Vad tänkte du på efter att föreställningen var slut?
- Var det något som du inte förstod eller skulle vilja veta mer om?
- Om du hade fått ändra något i föreställningen, vad hade du gjort annorlunda?
- Vilken scen skulle du helst vilja se igen?
- Vad gillade du mest?
- Var det något du gillade mindre?

- Tycker du att berättelsen säger något om hur vi människor behandlar dem som är annorlunda? På vilket sätt?

Övning 4: Ett nytt hem för spökena

I föreställningen måste spökena lämna sitt gamla hem och hitta en ny plats där de kan bo.

Dela in eleverna i mindre grupper. Ge varje grupp uppdraget att skapa ett nytt hem åt spökena.

Eleverna ska tillsammans fundera på frågor som:

Var ligger det nya hemmet?

Hur ser det ut?

Vad behöver finnas där för att spökena ska trivas?

Hur skyddar man platsen från människor som vill ändra eller ta över den?

Vilka regler gäller för dem som bor där?

Låt grupperna presentera sina idéer genom en ritning, en affisch eller en muntlig presentation. De kan också ge sitt nya spökhem ett namn och beskriva vilka slags spöken som bor där.

Avsluta med ett gemensamt samtal där grupperna får jämföra sina lösningar.

Vilka behov hade spökena gemensamt?

Skilde sig gruppernas idéer åt?

Vad är det egentligen som gör att en plats känns som ett hem?

Produktionsfakta

12 dec, 2026 - 11 feb, 2027

Storan

Rekommenderad ålder: från 6 år i sällskap med vuxen

Föreställningens längd: 2 timmar inklusive paus

Pris från : 85 Kr - 845 Kr

I rollerna: Elin Norin, Cecilia Borssén, Kajsa Ericsson, Johan Marenius Nordahl, Tobias Borvin, Nils Dernevik, Sakib Zabbar, Evamaria Björk, P-O Nilsson, Studenter från Performing Arts School, Elever från Nicolaigymnasiet

Den stora spökräddningen.

Kort info.

Genre: Fartfyllt musikäventyr med humor, spänning och charm.

Publik: För hela familjen.

Upplev därför: En varm, rolig och hisnande föreställning med sång, musik och dans om att hitta hem, få höra till och vara den man är.

– Ett fartfyllt musikäventyr för hela familjen!

När hemske Hampus och hans färgstarka spökfamilj drivs bort från sitt urgamla slott börjar en vild och vindlande resa på jakt efter ett nytt hem. Följ med på ett rafflande äventyr i Annika Kofoeds uppsättning av Eva Ibbotsons älskade berättelse Den stora spökräddningen, med specialskrivna musik av P-O Nilsson. En varm, hisnande och humoristisk föreställning för hela familjen om flykt, främlingskap och längtan efter en plats där man får vara sig själv.

Det är förfärligt synd om hemske Hampus. För det första är han alldeles för älskvärd för att någon ska ta hans spökande på allvar, inte alls lika ruskig som sina spöksyskon George och Klara. Endast syskonens skrik kan få människor att frysa till is....

För det andra tvingas han nu fly från sitt älskade hem.

I femhundra år har familjen bott i det mörka, fuktiga slottet Craggyford Castle – ett underbart slott för spöken. Här lever Hampus med – mamma Haggan: en häxa som kan sprida de mest fasansfulla lukter och pappan Svävande Kilten som fått ett svärd genom kroppen efter ett slag i Skottland på 1300-talet.

Nu hotas familjen av ett gäng giriga politiker som vill bygga nytt och fräscht. Ljust och fint ska det vara, inte gammalt och muggigt. Slottet ska rivas och platsen

förvandlas till en lyxig semesteranläggning. Den moderna exploateringen driver bort spökena, som inte kan leva utan smuts, fukt och mörker. Men vart ska de ta vägen?

Hampus flyr slottet tillsammans med sin familj och ger sig ut på ett farligt och fartfyllt äventyr i jakt på en fristad. Till sin hjälp har han människobarnen Rick och Barbara, de enda som faktiskt tror att spöken finns. Men hur ska de kunna övertyga politikerna om att spöken existerar, och att de också har rätt till ett värdigt liv? Och vem vågar de lita på?

Gör dig redo för en familjeföreställning fylld av otäck spänning, kittlande humor och en stor dos sång, musik och dans. Genom rök och dimma i mörka skogar, längs stadens regnblöta gator och i trånga gränder, och vidare till politikernas glittrande partyn, får vi följa Hampus och hans vänner i deras vilda framfart. Finns det en plats för udda och utstötta i en värld besatt av yta och perfektion?

Credlista

Av: Annika Kofoed baserad på Eva Ibbotsons bok

Regissör: Annika Kofoed

Scenografi och kostym: Yvonne Ericsson

Kompositör: P-O Nilsson

Låttexter: Bim Wikström

Koreograf: Melker Sörensen

Maskdesigner: Lillebel Höglund

Ljusdesigner: Joakim Brink

Video: Signe Krogh

Dramaturg: EliSophie Andrée

Övningar efter föreställningen

Den stora spökräddningen är en fantasifull och humoristisk föreställning om vänskap, mod, tillhörighet och rätten att få vara sig själv. Genom berättelsen om spökena och pojken Rick väcks frågor om hur vi behandlar människor som uppfattas som annorlunda och vad som egentligen krävs för att känna sig hemma.

Föreställningen berör flera teman som lämpar sig väl för samtal i klassrummet.

Nedan följer några frågor som kan hjälpa eleverna att reflektera över berättelsen och dess innehåll.

Hur tror du att spökena kände sig när de tvingades lämna sitt hem?

Vad betyder ordet tillhörighet för dig?

Varför tror du att Rick valde att hjälpa spökena?

Har du någon gång känt dig annorlunda eller utanför i en grupp? Vad gjorde att situationen förändrades eller blev bättre?

Är det viktigt att alla får vara olika? Varför eller varför inte?

Vad gör att en plats känns som ett hem?

Tycker du att människor ibland är rädda för sådant de inte känner till eller förstår?

Kan du ge exempel?

Vilket budskap tycker du att föreställningen vill förmedla?

Dela upp klassen i smågrupper och låt eleverna samtala om frågorna tillsammans.

Avsluta gärna med ett gemensamt klassamtal där grupperna får dela med sig av sina tankar och reflektioner.

Övning runda: Sätt er i en ring och låt alla i turordning säga vad de **tänkte** (undvik **tyckte** för att inte riskera att få svar som "bra" eller "dålig") om föreställningen.

Övning: Fyra hörn

Dela upp klassrummet i fyra hörn.

Hörn 1: Ja

Hörn 2: Nej

Hörn 3: Kanske

Hörn 4: Egna tankar

Ställ sedan påståenden om föreställningen och låt eleverna gå till det hörn som de tycker känns bäst. När alla har ställt sig vid "sitt" hörn kan du öppna upp för samtal om varför de har ställt sig just där.

Förslag på påståenden:

- Det är viktigt att bevara gamla platser och byggnader.
- Man kan vara modig även om man är rädd.
- Det är lättare att hjälpa någon om ens kompisar också gör det.
- Första intrycket av en person stämmer ofta.
- Man kan vara vänner även om man är väldigt olika.
- De vuxna i berättelsen borde ha lyssnat mer på barnen.
- Det är viktigt att stå upp för det man tycker är rätt.
- Ibland måste man lämna något bakom sig för att kunna gå vidare.
- Det är bättre att passa in än att sticka ut.
- Alla behöver känna att de hör hemma någonstans.
- Man ska ge människor och situationer en andra chans.
- Det är viktigt att våga be om hjälp.
- Det är lätt att missförstå någon som man inte känner.
- Man kan lära sig något viktigt av människor som är annorlunda än en själv.
- Om något känns orättvist ska man försöka förändra det.
- Det är viktigt att ta hänsyn till dem som påverkas av förändringar.
- Barn kan ibland lösa problem bättre än vuxna.
- Man behöver inte vara likadan för att höra till samma grupp.
- Det är okej att ändra uppfattning när man får ny information.
- Alla borde få vara sig själva utan att bli dömda.
- Att känna sig välkommen är lika viktigt som att ha någonstans att bo.

- Det är viktigt att skydda dem som är mindre eller svagare än en själv.
- Man kan känna sig ensam även när man är omgiven av andra.
- Fantasi kan hjälpa oss att förstå verkligheten bättre.

Heta spökstolen

Låt en elev eller läraren sätta sig på en stol längst fram i klassrummet och gestalta en av karaktärerna från föreställningen, exempelvis Rick eller ett av spökena.

Personen i stolen svarar på frågor som om hen vore karaktären.

Övriga elever får ställa frågor, till exempel:

Hur kände du när du var tvungen att lämna ditt hem?

Vad var du mest rädd för under äventyret?

Varför gjorde du som du gjorde?

Vem litade du mest på?

Vad önskar du att andra hade förstått om dig?

Efter en stund kan ni byta karaktär och låta någon annan ta plats i heta stolen.

Avsluta gärna med ett gemensamt samtal:

Fick ni veta något nytt om karaktären?

Var det lätt eller svårt att sätta sig in i någon annans tankar och känslor?

Förstod ni karaktärens val bättre efter övningen?

Vi ses snart igen!

Teatern och konsten är viktigt för barn och ungas utveckling och skolgång. Vi på Helsingborgs stadsteater är väldigt glada över att du som pedagog tagit dig tid och prioriterat att gå på teater med din klass. Här är därför några punkter ur läroplanen för grund- och gymnasieskolan som är relevanta för just det här materialet.

ur Skolans värdegrund och uppdrag

Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

ur Barnkonventionen

Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations och fritidsverksamhet.

ur Övergripande mål och riktlinjer – Normer och värden

Skolans mål är att varje elev kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.

Skolan ska ansvara för att varje elev:

- efter genomgången grundskola kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud.
- kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje.

ur Kursplanen i svenska

I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden.

Om Helsingborgs stadsteater

Helsingborgs stadsteater bedriver sedan 1921 teaterverksamhet för en först och främst lokal och regional publik. Teatern producerar mellan sex och tio uppsättningar per spelår, oftast på egen hand men också genom samproduktioner med andra scenkonstinstitutioner och med det fria kulturlivet.

En central del av teaterns uppdrag är att erbjuda scenkonst i sin fulla bredd, på hög konstnärlig nivå för alla åldrar, vilket inbegriper att skapa egenproducerade skol- och familjeföreställningar, ungdomsteater och teater för förskolebarn.

Teatern har ungefär 50 fast anställda i personalen, inklusive en egen ensemble. Under ett år uppgår totalt antal anställda till ungefär 100 personer. Tillkommande personal är i huvudsak ytterligare skådespelare, regissörer och konstnärliga team utifrån, samt scenteknisk och tillverkande personal.

Ännu mer och ännu djupare

Tack för att ni kom och såg "Den stora spökräddningen" och hoppas att vi snart ses igen.

Ni kan läsa mer om oss på www.helsingborgsstadsteater.se eller kontakta stadsteatern@helsingborg.se

Läsa pjäsen?

Självklart! Om ni vill ha pjäsmanuset att läsa och arbeta med efter föreställningen är det bara att höra av sig.

Studiebesök?

Självklart! Vi välkomnar med glädje dig och din klass för att besöka oss på ett studiebesök och få se hur teatern ser ut "inifrån". Hur arbetar vi? Vad gör vi? Hur känns det att stå på stora scen när strålkastarna är igång? Vi har svaren.

Praktik?

Självklart! Vi tar med glädje emot praktikanter som kan få följa med någon av oss som arbetar i huset om det så är under en dag eller kanske en hel vecka.